

**Comisia cultură, educație,
cercetare, tineret, sport și mass-media**

RAPORT

**la proiectul de lege
pentru modificarea Legii monumentelor de for public
nr. 192/2011
(nr. 138 din 02.05. 2024)**

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport, și mass-media, în conformitate cu prevederile art. 27 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 a examinat proiectul de lege **nr.138 din 02.05.2024**, elaborat de Guvern, autor nemijlocit fiind Ministerul Culturii și comunică următoarele.

Legea monumentelor de for public nr. 192/2011 reglementează regimul juridic general al înființării, realizării, amplasării, administrării și protejării monumentelor de for public. În prezent, legislația prevede două categorii de monumente de for public: monumente de for public de categoria A (cu statut național de protecție) și monumente de for public de categoria B (cu statut local de protecție). Deși există două categorii de monumente, care se diferențiază din punct de vedere a importanței pentru societate, totuși procedura de înființare a acestora este unitară și necesită de fiecare dată aprobarea unei Hotărâri de Guvern (art.7 alin. (1) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011).

Prezentul proiect de lege are drept scop descentralizarea competenței în materia înființării monumentelor de for public de categoria B prin delegarea competenței de a decide înființarea acestei categorii de monumente Guvernului, autorităților administrației publice locale de nivelul II/ autorității administrației publice a UTA Găgăuzia și autorității administrației publice locale de nivelul I pe terenurile pe care le dețin în proprietate.

Atribuirea statutului de protecție națională (categoria A) va rămâne în continuare în competența Parlamentului.

Totodată, potrivit proiectului, se propune ca deciziile autorităților administrației publice locale de nivelul II/ autorității administrației publice a UTA Găgăuzia și deciziile autorităților administrației publice locale de nivelul I să fie adoptate în baza avizului favorabil al Ministerului Culturii. Această condiție este necesară pentru ca la etapa inițială Ministerul Culturii să examineze dacă conceptul monumentului de for public, ținuta artistică corespund scopului Legii nr.

192/2011, adică dacă acest monument de for public va contribui la promovarea valorilor naționale și internaționale și dacă acest monument de for public se integrează în politicile culturale ale statului.

De asemenea, proiectul conține prevederi referitor la precizarea subiecților îndreptățiți de a decide înființarea monumentelor de for public, reglementarea dreptului Guvernului de a iniția desființarea monumentelor, dacă acestea contravin ordinii publice sau bunelor moravuri, reglementarea competenței Agenției de Inspectare a Monumentelor de a inspecta în teren monumentele de for public și precizarea competențelor autorităților publice locale.

Adoptarea prezentului proiect de lege va îmbunătăți mecanismul legal al înființării, realizării, administrării și protejării monumentelor de for public de categorie B.

Proiectul va fi examinat și definitivat prin prisma cerințelor de tehnică legislativă conform Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, amendamentelor deputaților, obiecțiilor și propunerilor din avizele comisiilor parlamentare permanente și Direcției generale juridice.

Urmare a discuțiilor în cadrul examinării proiectului, Comisia, cu votul majorității membrilor aleși, propune proiectul de lege **nr. 138 din 02.05.2024** spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului în prima lectură.

Președintele Comisiei

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI

Executor: M.Topală, <tel:022820547>

E-mail: mihaela.topala@parlament.md